

İŞSİZLİK VE YOKSULLUK BÜLTENİ

CHP SOSYAL POLİTİKALAR
GENEL BAŞKAN YARDIMCILIĞI

BÜLTEN NO:2
MART 2018

Bu sayıda:

2017 Aralık ayı İşgücü, İstihdam ve Sigortalı İstatistikleri ile

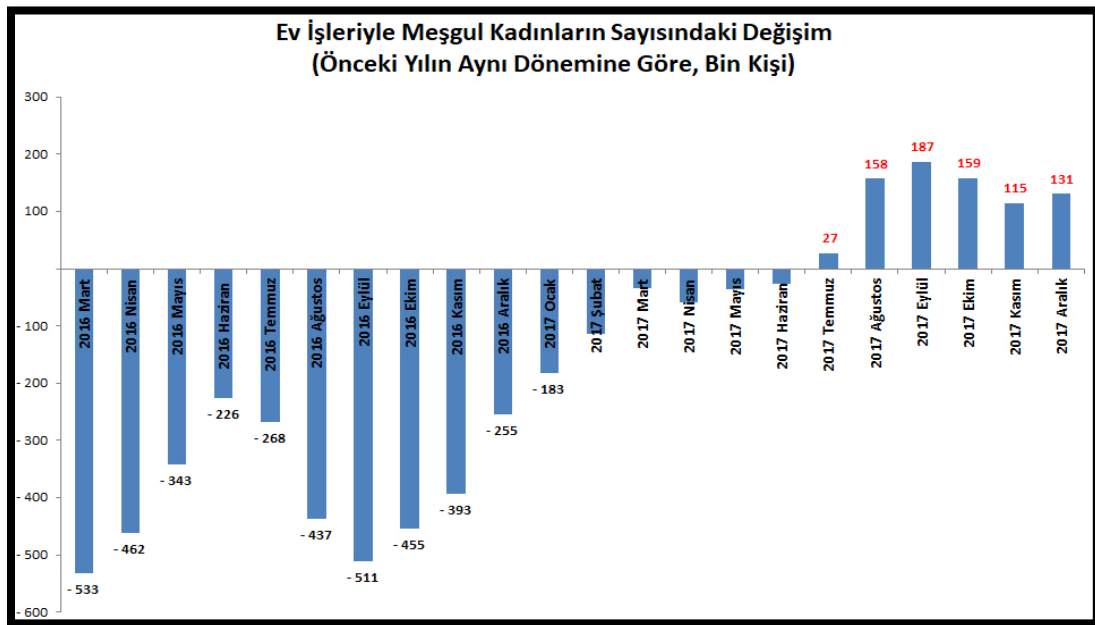
Birleşmiş Milletler'in 2018 Dünya Mutluluk Raporu sonuçları değerlendirilmiştir.

2017 Aralık Dönemi İşgücü Göstergeleri:

TÜİK, Kasım-Aralık-Ocak dönemini kapsayan 2017 Aralık ayı işgücü ve istihdam verilerini geçtiğimiz günlerde açıklamıştır. Son bir yılda Türkiye’de çalışma çağındaki nüfus 1 milyon 149 bin kişi artarak 60 milyon 295 bin kişiye ulaşırken; işgücüne katılanların sayısı, aynı dönemde, 1 milyon 39 bin kişi artarak 31 milyon 579 bin kişiye çıkmıştır. Bu gelişmeler sonucunda, işgücüne katılma oranı bu dönemde 0,8 puan artmış ve yüzde 52,4 olmuştur.

Mevsim etkilerinden arındırılmış serilerde ise işgücü, bir önceki aya göre, Aralık ’ta 71 bin kişi artarak 32,1 milyona ulaşırken, işgücüne katılım oranı değişmemiş ve yüzde 53,2’de kalmıştır.

İş gücüne dahil olmayan nüfusun son dört aydır kesintisiz arttığı dikkati çekmektedir. Aralık ayında da işgücüne dahil olmayanların sayısı son bir yılda 110 bin kişi artarak, 28 milyon 716 bine ulaşmıştır. İşgücüne dâhil olmayanların en büyük bölümünü (yüzde 39) ise sayıları 11,2 milyona ulaşan “ev işleriyle meşgul olan kadınlar” oluşturmaktadır.

Kaynak: TÜİK

Ev işleriyle meşgul oldukları için işgücüne dâhil olmayan kadınların sayısı 2015 Temmuz ve 2017 Haziran ayları arasında, 24 ay boyunca sürekli gerilerken, 2017'nin ikinci yarısında bu eğilimin tersine döndüğü görülmektedir. 2017 Aralık ayı itibariyle ev işleriyle meşgul olan kadın sayısı son bir yılda 131 bin kişi artmıştır.

Aralık Ayı İstihdam Göstergeleri:

2017 Aralık ayında, istihdam edilenlerin sayısı önceki yılın aynı ayına göre 1 milyon 619 bin kişi artarak 28 milyon 288 bin kişi olmuştur. Son bir yılda yaratılan 1,6 milyon kişilik istihdamın sektörlere dağılımına bakıldığında ise istihdamdaki artışın ağırlıklı olarak hizmet sektöründen kaynaklandığı görülmektedir.

Son bir yıldaki istihdam artışının yüzde 55'i (895 bin kişi) hizmet sektöründen gelmiştir. Yine son bir yılda yaratılan istihdamın yüzde 15'i (249 bin kişi) sanayi sektöründen; yüzde 14'ü (221 bin kişi) ise inşaat sektöründen gelmiştir. Aynı dönemde tarımda yaratılan istihdam ise 255 bin kişidir (yüzde 16).

Tablo 1. Sektörler İtibariyle Yıllık İstihdam Artışları

(Bin Kişi)

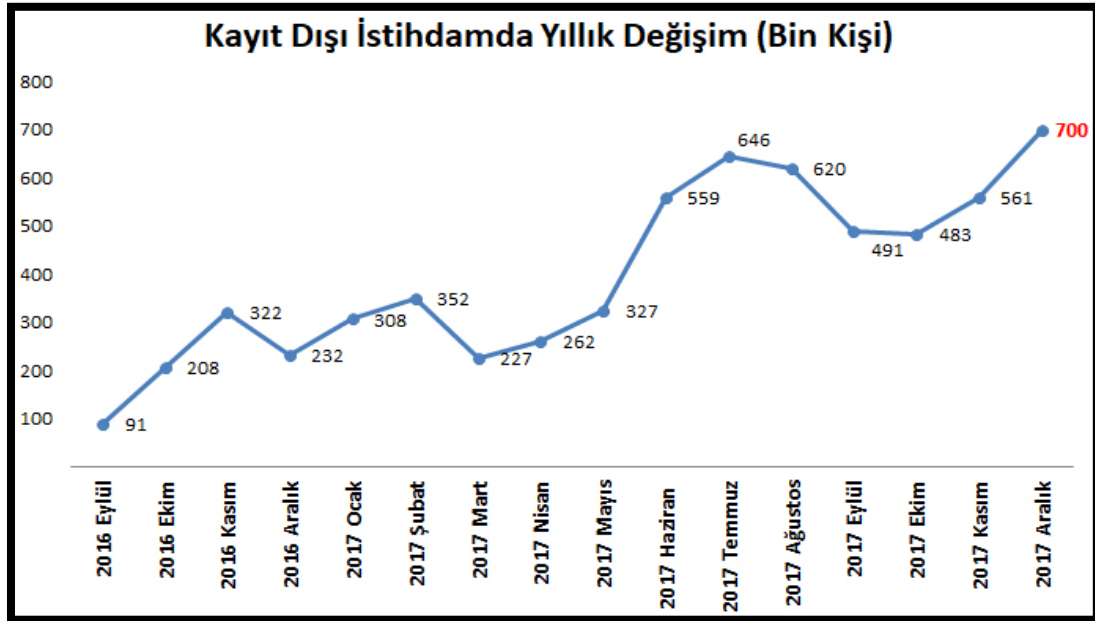
Dönemler	Tarım	Değişim	Tarım Dışı							
			Toplam	Değişim	Sanayi	Değişim	İnşaat	Değişim	Hizmet	Değişim
2017 Ocak	4,893	81	21,780	317	5,274	-26	1,731	-34	14,775	378
2017 Şubat	5,036	160	21,920	340	5,251	-25	1,794	30	14,874	334
2017 Mart	5,085	-8	22,403	503	5,346	51	2,004	81	15,054	372
2017 Nisan	5,320	-32	22,836	550	5,372	-9	2,187	102	15,277	457
2017 Mayıs	5,577	37	22,911	584	5,386	0	2,146	14	15,380	571
2017 Haziran	5,757	180	22,946	872	5,383	53	2,171	106	15,392	713
2017 Temmuz	6,021	294	22,736	827	5,363	109	2,184	140	15,189	577
2017 Ağustos	5,953	193	22,876	1,163	5,437	213	2,279	243	15,159	706
2017 Eylül	5,854	197	22,943	1,036	5,421	161	2,228	97	15,293	777
2017 Ekim	5,534	229	23,110	1,148	5,470	188	2,186	115	15,455	846
2017 Kasım	5,297	244	23,218	1,205	5,470	154	2,168	153	15,580	898
2017 Aralık	5,170	255	23,118	1,365	5,514	249	2,057	221	15,547	895

Kaynak: TÜİK

2017 Aralık döneminde hizmetler sektöründeki istihdam artışına en önemli katkı, 196 bin kişi ile "idari ve destek hizmetleri faaliyetlerinden" gelmiştir. Bunu 189 bin kişilik istihdam artışıyla "insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri", 126 bin kişilik istihdam artışıyla "kamu yönetimi ve savunma" faaliyetleri izlemiştir.

İstihdam artışının mesleklere dağılımına bakıldığında ilk dört meslek grubunun sırasıyla, “tesis ve makine operatörleri ve montajcılar (332 bin kişi)”, “nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar (294 bin kişi)”, “sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar (264 bin kişi)” ile “hizmet ve satış elemanları (262 bin kişi)” olduğu görülmektedir.

Yaratılan istihdamın nitelik ve kalitesi açısından önemli bir gösterge olan kayıt dışı istihdam rakamları ise istihdamda kalite sorununun giderek ağırlaştığını göstermektedir. **Kayıt dışı istihdam 2017 Aralık ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre, 700 bin kişi artmıştır. Bu, mevcut seride en yüksek kayıt dışı istihdam artışıdır. Son bir yılda yaratılan her 100 istihdamın 43’ü kayıt dışındadır. Aralık 2017 itibariyle herhangi bir sosyal güvenceye sahip olmadan çalışanların sayısı 9,4 milyon kişiye ulaşmıştır.**

Kaynak: TÜİK

Sosyal Güvenlik Kurumu rakamlarına bakıldığında ise 2017’de aktif olarak sigortalananların toplam sayısında 1 milyon 148 bin kişilik bir artış olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 2. Aktif Sigortalı Sayıları

Sigorta Türü	2016	2017	Fark	Değişim (%)
4/a	15,355,158	16,369,073	1,013,915	6.6
4/b	2,794,132	2,923,994	129,862	4.6
4/c	2,982,548	2,987,396	4,848	0.2
Toplam	21,131,838	22,280,463	1,148,625	5.4

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

Aktif sigortalı sayısındaki 1 milyon 148 bin kişilik artışın büyük kısmı 4/a kapsamındaki sigortalı sayısındaki artıştan kaynaklanmıştır. 4/a sigortalıların sayısı 2017’de 1 milyonun üzerinde artmış ve 16,4 milyona yaklaşmıştır.

2016 yılında yapılan bir takım idari düzenlemelerle çırak, stajyer ve kursiyer sayıları aktif sigortalı sayılarında olağanüstü artışlara neden olmuştur. Özellikle 2017’nin ikinci yarısında belirginleşen bu eğilim 2017 yılsonu itibariyle normalleşmeye başlamıştır (bakınız Tablo.3).

2017’de stajyer ve kursiyer sayısında 776 bin 710 kişilik artış yaşanmıştır. Aynı dönemde çırak sayısı ise 802 bin kişi gerilemiştir. Sosyal Güvenlik Kurumu’nun, idari düzenlemelere bağlı olarak, 2016 Aralık ayında ilkin çırak olarak gösterdiği bazı sigortalıları 2017’nin ilerleyen aylarında stajyer ve kursiyer grubuna aktardığı düşünülmektedir. Nitekim 2016 Aralık ayında, önceki aya göre, 747 bin kişi artarak 1 milyon sınırını aşan çırak sayısının 2017’de aylar itibariyle gerilediği ve 2017 sonunda 368 bine indiği dikkati çekmektedir. Buna karşın, stajyer ve kursiyerlerin sayısı 2017’de 1 milyon sınırını aşmıştır.

Aktif 4/a sigortalılar içerisinde uzun vadeli sigorta kapsamında değerlendirilebilecek ve iş hukuku bakımından işçi statüsünde olanların izlendiği zorunlu sigortalıların sayısı ise 2017’de 1 milyon 61 bin kişi artarak 14,5 milyona yaklaşmıştır.

Tablo 3. 4/a Kapsamındaki Aktif Sigortalıların Alt Detayları

	2016											
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
AKTİF SİGORTALILAR	14,418,067	14,369,858	14,660,104	14,856,378	14,936,379	15,050,375	14,604,929	14,577,287	14,538,769	14,707,179	14,731,423	15,355,158
1- Zorunlu	13,352,629	13,258,741	13,503,330	13,665,900	13,696,518	13,686,743	13,362,031	13,471,407	13,470,684	13,660,465	13,583,875	13,415,843
2- Çıracak	392,202	394,552	393,065	389,644	400,203	385,548	150,273	131,682	344,080	352,725	423,388	1,170,080
3- Yurt dışı Topluluk	29,583	28,573	29,719	29,131	27,927	26,658	25,472	25,373	25,210	25,290	25,076	24,710
4- Tarım (4/a)	35,805	32,711	33,126	32,049	32,070	32,099	31,522	31,831	28,548	32,901	34,680	36,125
5- Diğer Sigortalılar	339,683	338,913	337,390	335,681	332,868	330,790	330,164	328,925	327,697	333,303	347,926	349,055
6- Stajyer ve Kursiyerler	268,165	316,368	363,474	403,973	446,793	588,537	705,467	588,069	342,550	302,495	316,478	359,345

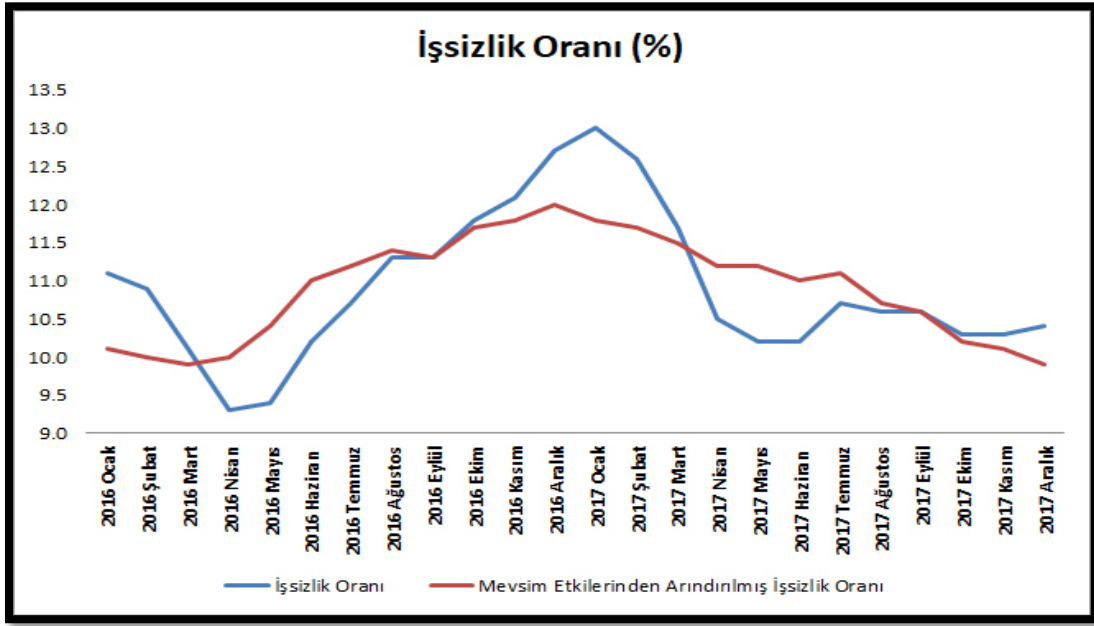
	2017											
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
AKTİF SİGORTALILAR	15,048,220	15,118,482	15,579,941	15,883,107	16,144,595	16,108,258	16,017,735	15,911,867	16,440,704	16,553,367	16,475,441	16,369,073
1- Zorunlu	13,115,945	13,126,079	13,558,783	13,849,359	14,105,505	14,009,873	14,195,607	14,265,038	14,547,574	14,644,895	14,555,878	14,477,817
2- Çıracak	710,640	509,428	468,782	457,249	456,986	437,643	198,710	184,877	372,807	377,644	371,819	368,373
3- Yurt dışı Topluluk	24,280	23,482	23,608	23,397	23,039	22,258	22,258	22,220	21,613	21,685	21,649	21,592
4- Tarım (4/a)	31,282	31,037	29,636	29,699	28,282	53,866	53,818	53,296	52,907	52,543	50,994	50,602
5- Diğer Sigortalılar	349,354	347,566	346,456	341,987	339,270	332,788	315,918	311,739	316,644	315,626	315,684	314,634
6- Stajyer ve Kursiyerler	816,719	1,080,890	1,152,676	1,181,416	1,191,513	1,251,830	1,231,424	1,074,697	1,129,159	1,140,974	1,159,417	1,136,055

	Fark											
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
AKTİF SİGORTALILAR	630,153	748,624	919,837	1,026,729	1,208,216	1,057,883	1,412,806	1,334,580	1,901,935	1,846,188	1,744,018	1,013,915
1- Zorunlu	-236,684	-132,662	55,453	183,459	408,987	323,130	833,576	793,631	1,076,890	984,430	972,003	1,061,974
2- Çıracak	318,438	114,876	75,717	67,605	56,783	52,095	48,437	53,195	28,727	24,919	-51,569	-801,707
3- Yurt dışı Topluluk	-5,303	-5,091	-6,111	-5,734	-4,888	-4,400	-3,214	-3,153	-3,597	-3,605	-3,427	-3,118
4- Tarım (4/a)	-4,523	-1,674	-3,490	-2,350	-3,788	21,767	22,296	21,465	24,359	19,642	16,314	14,477
5- Diğer Sigortalılar	9,671	8,653	9,066	6,306	6,402	1,998	-14,246	-17,186	-11,053	-17,677	-32,242	-34,421
6- Stajyer ve Kursiyerler	548,554	764,522	789,202	777,443	744,720	663,293	525,957	486,628	786,609	838,479	842,939	776,710

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu, kendi hesaplamamız

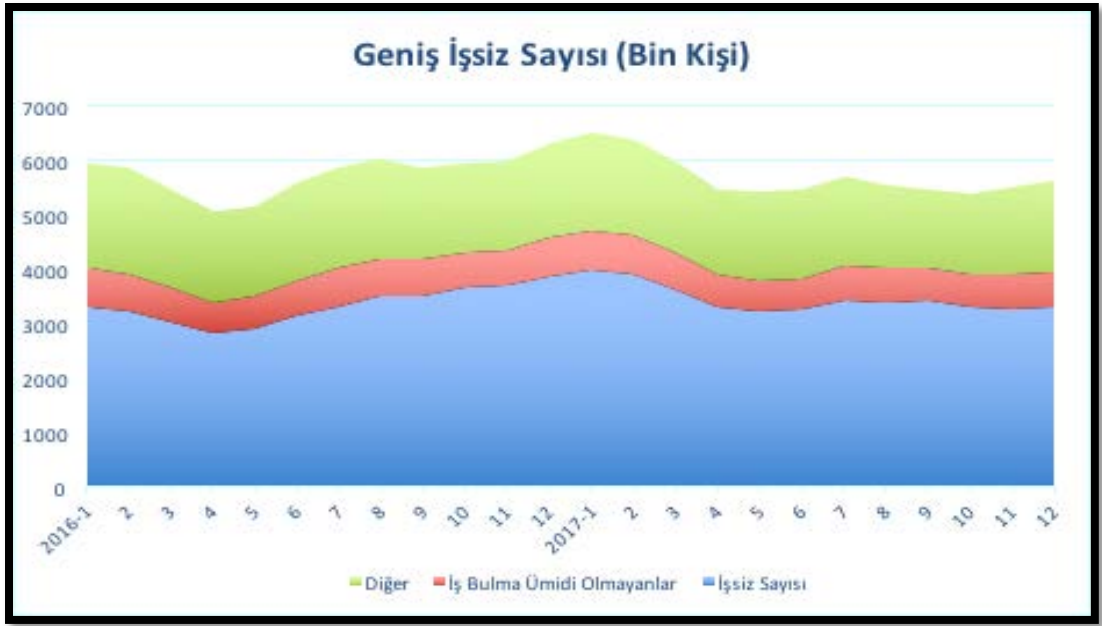
Aralık Ayı İşsizlik Göstergeleri:

2017 Aralık ayında işsiz sayısı, önceki yılın aynı dönemine göre, 581 bin kişi azalarak 3 milyon 291 bine gerilemiştir. Aynı dönemde işsizlik oranı ise 2,3 puan azalmış ve yüzde 10,4 olmuştur. Mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı ise bir önceki aya göre 0,2 puan gerilemiş ve yüzde 9,9 olmuştur.

Kaynak: TÜİK

2017’de sağlanan olağanüstü istihdam teşviklerine ve yüzde 7 civarında büyüme beklentisine rağmen işsizlik oranı çift hanelerde kalmıştır. Diğer taraftan, 2017 Aralık ayında iş bulmaktan ümidini kesen ya da herhangi başka bir nedenle iş aramaktan vazgeçen fakat “iş bulsam çalışırım” diyenlerin de hesaba katıldığı “geniş tanımlı işsiz” sayısı ise 5 milyon 624 bin olmuştur. Aynı dönemde geniş tanımlı işsizlik oranı ise yüzde 16,6 olarak gerçekleşmiştir.

Kaynak: TÜİK

2017 Aralık ayında genç işsizlik (15-24 yaş) oranı, bir önceki yılın aynı ayına göre, 4,8 puan azalarak yüzde 19,2'ye gerilemiştir. Genç işsizliği nispeten gerilemekle beraber halen çok yüksektir.

Diğer yandan, 15-29 yaş arasındaki gençlerimizin yaklaşık 4,8 milyonunun “ne eğitimde ne de istihdamda” olduğu görülmektedir. Bir diğer ifadeyle 15-29 yaş grubundaki her 100 gencimizden 26'sı boş gezmektedir. Bu, Türkiye'nin en önemli ekonomik ve sosyal yaralarından biri olmaya devam etmektedir.

Tablo 4. Özet İşgücü ve İstihdam Göstergeleri

	Aralık		12 Aylık
	2017	2016	Fark
(Bin Kişi)			
15+ Yaş Nüfus	60,295	59,146	1,149
İşgücü	31,579	30,540	1,039
İstihdam	28,288	26,669	1,619
İşsiz	3,291	3,872	-581
Geniş İşsiz	5,624	6,290	-666
(Oranlar, %)			
İşgücüne Katılma Oranı	52.4	51.6	0.8
İstihdam Oranı	46.9	45.1	1.8
İşsizlik Oranı	10.4	12.7	-2.3
Tarım Dışı İşsizlik Oranı	12.3	14.9	-2.6
Geniş İşsizlik Oranı	16.6	19.1	-2.5
Genç İşsizlik Oranı	19.2	24.0	-4.8
2017			
	Aralık	Kasım	Aylık Fark
Mevsimsel Düzeltilmiş			
(Bin Kişi)			
İşgücü	32,088	32,017	71
İstihdam	28,925	28,788	137
İşsiz	3,162	3,229	-67
(Oranlar, %)			
İşgücüne Katılma Oranı	53.2	53.2	0.0
İstihdam Oranı	48.0	47.8	0.2
İşsizlik Oranı	9.9	10.1	-0.2
Tarım Dışı İşsizlik Oranı	11.8	12.0	-0.2
Genç İşsizlik Oranı	18.1	18.6	-0.5

Kaynak: TÜİK

Birleşmiş Milletler Dünya Mutluluk Raporu 2018

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Çözümler Ağı, “2018 Dünya Mutluluk Raporu’nu” yayımlamıştır. Rapora göre 2015-2017 dönemini kapsayan Dünya Mutluluk Endeksi’ne göre en mutlu ülke Finlandiya olmuş, Finlandiya’yı sırasıyla Norveç, Danimarka, İzlanda ve İsviçre izlemiştir. Geçen yılki raporda 155 ülke içerisinde 69. sırada olan Türkiye, 2018’de 5 sıra gerileyerek 156 ülke içerisinde 74. sıraya düşmüştür.

Dünya Mutluluk Endeksi kişi başına gelir, sosyal destek, sağlıklı yaşam beklentisi, yaşamda seçimlerini özgürce yapabilme, cömertlik, yolsuzluk algısı gibi faktörler dikkate alınarak hesaplanmaktadır.

Bu çerçevede 2015-2017 dönemini kapsayan 2018 Dünya Mutluluk Raporu’nda göre kişi başına düşen gelir sıralamasında Türkiye 45. sırada yer almaktadır. Aynı dönemde sağlıklı yaşam beklentisi kriterinde Türkiye 64. sıradadır. Sosyal destek kriterine göre 58. Sırada yer alan Türkiye, bir diğer kriter olan yaşamda seçimlerini özgürce yapabilme kriterinde ise 123. sıradadır. Türkiye, cömertlik kriterinde 80. sırada yer alırken, yolsuzluk algısının en düşük olduğu ülkeler sıralamasında 49. sıradadır.

Raporun veri setinde, 2015-2017 dönemine ait ortalama verinin yanı sıra, alt endekslerde tek yıllara ait verilere de ulaşılabilmektedir. Buna göre Türkiye’nin son üç yılda özellikle “yaşamda seçimleri özgürce yapabilme” konusunda giderek gerilediği görülmektedir. Bu alt endekste 2015 yılında 140 ülke içerisinde 106. sıradayken, 2017 yılı itibarıyla 117. sıraya düşmüştür. Yine cömertlik konusunda Türkiye’nin son iki yılda 57 sıra kaybettiği anlaşılmaktadır.

Tablo 5. Yıllar İtibariyle Mutluluk Endeksi'nin Alt Detaylarında Türkiye'nin Durumu(*)

Yıl	Kişibaşına Gelir		Sosyal Destek		Sağlıklı Yaşam Beklentisi		Yaşamda Seçimlerini Özgürce Yapabilme		Cömertlik		Yolsuzluk Algısı	
	Endeks	Türkiye'nin Sıralamada Yeri	Endeks	Türkiye'nin Sıralamada Yeri	Endeks	Türkiye'nin Sıralamada Yeri	Endeks	Türkiye'nin Sıralamada Yeri	Endeks	Türkiye'nin Sıralamada Yeri	Endeks	Türkiye'nin Sıralamada Yeri
2015	10.0600	44/139	0.8512	61/142	65.3528	63/142	0.6532	106/140	-0.0285	72/138	0.8061	65/133
2016	10.0756	42/139	0.8800	57/142	65.5738	62/141	0.6441	115/140	-0.0754	89/138	0.7637	47/131
2017	10.1194	41/134	0.8765	56/140	65.7947	62/141	0.6444	117/140	-0.2489	129/133	0.6709	30/129

Kaynak: Birleşmiş Milletler

(*) Tabloda alt endekslerin yıllık değerleri ve Türkiye'nin her bir alt endekte incelenen ülkeler arasındaki sırası gösterilmektedir. Türkiye'nin Sıralamadaki Yeri sütunlarında yer alan rakam (Türkiye'nin Sıralamadaki Yeri/İncelenen Toplam Ülke Sayısı) şeklindedir.